

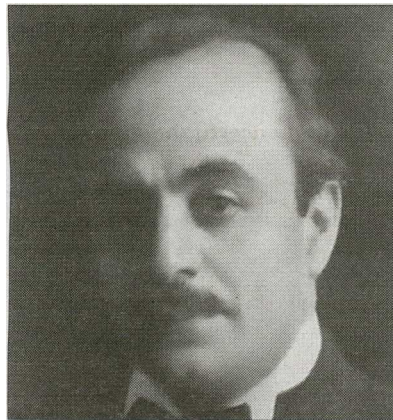
SSG - Tržaška premiera koprodukcije po slavnem besedilu Kahlila Gibrana

Prerok – gledališče za vse čute

TRST – Predstava *Prerok* v režiji Barbare Pie Jenič, ki smo jo lahko v sredo videli na malem odru Kulturnega doma, je koprodukcija **Prešernovega gledališča Kranj**, Zavoda Sensorium, Slovenskega mladinskega gledališča Ljubljana in Slovenskega stalnega gledališča Trst. V dobri uri se pred gledalcem izriše prepričljiva zgodba z močnim vonjem po Sredozemlju. Gibran bo očitno kot klasik preživel, saj se bodo k njemu vračali tisti, ki si želijo mirne oaze pred sodobno urbano puščavo. Barbara Pia Jenič je pionirka senzorialnega gledališča v Sloveniji in ponudi izkušnjo, ki je nismo vajeni.

Libanonski pisatelj in pesnik Kahlil Gibran se je rodil še v 19. stoletju, preminil pa je v tridesetih letih minulega stoletja. Bil je mislec in čarodej z besedami. Iz njegovih portretnih fotografij izstopajo predvsem sanjave oči. Izobraževal se je v Bejrutu, Bostonu in Parizu, bil je svetovljan, ki pa ni pozabil vonja libanonskih cedev. V sodobnem arabskem svetu je pojmovan kot literarni in politični upornik, v Združenih državah Amerike, kamor se je z družino že zgodaj preselil, je izstopal zaradi svoje stilno dodelane romantične misli. V Libanonu danes spada na knjižne police z največjimi klasiki. Tako je tudi prav, saj iz njegovih besedil veje tamkajšnja pokrajina, misel, kultura. Njegovi teksti so meditativni, pripovedna nit se v njih nežno vleče, kakor tanek dim iz dišeče oljne svetilke.

Vse se začne z dobro zgodbo, ki z večno privlačnostjo pripovedovanja ujame publiko. Dvanajst let je prerok čakal na svojo ladjo, da se vrne in ga odpelje na domači otok, ki ga pogreša. Ko mine dvanajst let, se prikažejo »vitezi valovja« in ga pridejo iskat. Prerok se zdrzne in spozna, da bo moral zapustiti otok, kjer ga vsi poznajo. Preden odide v »deželo njegovih spominov«, ga ljudje prosijo, da jim razodene svoje misli. Tu se zgodba prelevi v svečani govor, poln arhetip-

Kahlil Gibran WIKIMEDIA

skih podob in tem, ki se dotaknejo vsakega človeka. Gibran ne pripada nobeni veri ali religiji, njegova moдрost je nad tem. O sebi pravi, da je iskalec tišine.

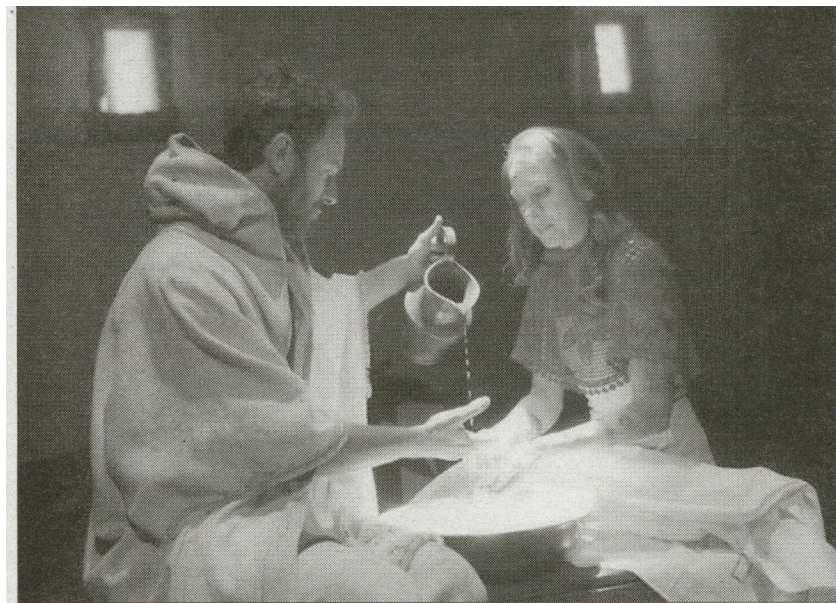
Že v samem besedilu je vzklík, ki pravi, naj se čuti bralca ali poslušalca prebudijo. In prav to stori predstava v režiji Barbare Pie Jenič. Če bi hotela to uprizoritev dati zgolj v kalup »olfaktornega gledališča«, ki ga kot prva pri nas uveljavlja režiserka, bi ji naredila krivico. Vonjamo predvsem precej znana eterična olja, ki jih imamo tudi doma. Pomembneje je, da predstava spregovori z več govoricami in se dotakne mnogih čutov: vizualno z medijem filmske projekcije, ki izbere izjemno subtilne podobe narave, pa tudi s simetrično mizansceno, izrazitimi barvnimi podudarki, s posrečeno kostumografijo. Mali oder napolni intenzivna atmosfera, ki je v čast mediju gledališča, saj gledalca zares začara. Vse to nas vključi v kapsulo nekega daljnega časa – ali pa ne daljnega, saj je čas zabrisan – v območje sredozemskih vonjav in šumov. To je predstava odsevov in luči, ki govori tudi z materiali. Ti dobijo arhetipske vloge: tanka preja, rjava lončevina, orientalske preproge, rdeče čipke, filigranske tetovaže s kano, zemlja, vino-kri, drevo, grozdje in jabolka. Preselimo se v čas elevzinskih misterijev, ki so bili

že v antiki zasnovani kot dogodki, ki vključijo več človekovih čutov. Uprizoritev nas učinkovito transportira k neki obali, postanemo del tamkajšnje skupnosti, ki posluša Gibranove dragocene uvide. Na gledalca deluje kot meditativna ura, ki misli hkrati razburka in pomiri.

Glasovni posnetek prerokovega glasu je prispeval Vladimir Jurc iz ansambla Slovenskega stalnega gledališča. Poleg njega slišimo posnetek Adriana Giraldija v italijanščini, sicer pa sta igralca le dva. Podstat predstave je priredba pripovednega besedila Kahlila Gibrana, avtor je v slovenščini doživel odsko praznovodbo. Pripovednost je hrbtenica teksta. To ima za posledico precejšnjo zahtevnost igre, ki mora dobro ujeti spremembe iz pripovednega diskurza v replike likov. Temu je karizmatični **Miha Rodman**, ki igra preroka, vsekakor kos. Je umirjen, iskren, kontrolirano se giba po odru, s poudarki ne pretirava, njegov močan glas vzdrami občutja svečanosti. Igralka Maruša Oblak po drugi strani težje prestopa iz pripovednega diskurza, ki je vseveden, tretjeoseben, v lik Almitre. Ta meja se izgubi predvsem v škodo lika. Igralca vznemirita čute gledalcev z ognjem, eteričnimi olji, sadjem in dotikom razbeljenih jader, ki nežno pobožajo glave gledalcev – pri tem pa ohranjata občutek rituala in spustita času čas. To je predstava, ki se topi v telesu.

Ena od razlag, zakaj je ritual pomemben, je ta, da vzdržuje družbeno skupnost. Ponavljanje dejanj, ki so osmišljena s posebnimi simboli, ljudi umirja in jim pomaga, da svoje bivanje ozavestijo, razumejo, pa tudi, da ga osmislijo. Niso le prerokove misli torej tiste, ki se gledalca dotaknejo z nežno drznostjo, ampak predstava vzame tudi njegovo telo, ki mu na roke kane dišeče olje, ki ga postavi pred ogenj in morje, ki z ritualnimi dejanji osmisli predmete okrog njega in ga s tem predvsem pomiri.

Ivana Zajc

Prizor iz predstave Prerok

SSG